
Fra: Norsk Fjernvarme <heidi@fjernvarme.no> <svarer-ikke@dss.dep.no>

Sendt: 31. januar 2019 16:28

Til: !Postmottak OED

Emne: Høringsuttalelse fra Norsk Fjernvarme på Høring - Endringer i energiloven og naturgassloven (energibruk i bygninger og store foretak) - via regjeringen.no

Kategorier: Orange

18/1791 - Høringsuttalelse fra Norsk Fjernvarme på Høring - Endringer i energiloven og naturgassloven (energibruk i bygninger og store foretak) - via regjeringen.no

Vårt saksnummer: 18/1791

Høring: Høring - Endringer i energiloven og naturgassloven (energibruk i bygninger og store foretak)

Levert: 31.01.2019 16:27

Gruppering av høringsinstanser:

Avsender: Norsk Fjernvarme

Kontaktperson: Heidi Juhler

Kontakt e-post: heidi@fjernvarme.no

Høringssvar fra Norsk Fjernvarme til Endringer i energiloven

Vi viser til OEDs høringsbrev ref 18/1791, om endringer i energiloven for gjennomføring av direktivene 2010/31/EU om bygningers energiytelse (EPBD II) og 2012/27/EU om energieffektivitet (EED).

Hovedpunkter

n Vi forutsetter at energiloven gir hjemmel til å justere systemgrensen i energimerkeordningen

n Byggeiere med fjernvarme sparer kostnader til inspeksjon av varmeanlegg

n Energikartlegging må inkludere effektbruk og effektreduserende tiltak i bygg

n Vi er positive til en hjemmel for måling og fakturering av fjernvarme og fjernkjøling, noe som har vært vanlig praksis i bransjen siden 80-tallet.

n Vi ber departementet drøfte hensikten med både individuell og formålsdelt måling for fjernvarme, og hensikten med særregler for termisk forsyning ift elektrisk forsyning til kunder i borettslag.

Energimerkeordningen

- *§8-1 til 8-4 (tilpasning til EPBD II)*

Departementet foreslår krav til gyldig og synlig energiattest for bygninger hvor mer enn 250 kvm av samlet bruksareal brukes av offentlige myndigheter, og for øvrige bygninger over 500 kvm som besøkes av allmenheten. I tillegg foreslås hjemmel til å gi forskrift om bruk av energiattest i markedsføring mm.

Større offentlige og private bygg utgjør en hoveddel av markedet for fjernvarmeforsyning i byer og tettsteder, basert på bruk av fornybare, lokale ressurser. Utnyttelsen av slike ressurser er en del av kommunens energi- og klimaplan. Dagens energimerkeordning er imidlertid et hinder for gjenbruk av varme-energi, ettersom den favoriserer bygningsintern energiproduksjon framfor energi kjøpt fra kollektive systemer. Dette er en barriere for grønn områdeutvikling og vanskeliggjøre helhetlig utbygging av energi-infrastruktur i byer og tettsteder. Ordningen hemmer også utbygging av alternativ grønn

effektkapasitet til oppvarming for å redusere kostnader i elnettet, slik NVE, Statnett og Enova anbefaler.

Krav om synlig energiattest for større bygg og markedsføring vil trolig gi større oppmerksomhet om å igangsette energieffektiviseringstiltak på bygget, som isolert sett er positivt. Men så lenge energiattesten diskriminerer fornybare, robuste energiløsninger, bør heller ikke krav til markedsføring iverksettes.

Inneklima og komfort bør også trekkes inn som vurderingskriterier i energiattesten. Det bør være en tydelig relasjon mellom energitiltak, interne og eksterne energiresurser, tekniske installasjoner og energikarakteren.

Vi har påpekt behov for endringer i energimerkeordningen fra den ble innført, for å sikre likebehandling av individuelle og sentrale energiløsninger, som nå synes å være en av flere tilpasninger til EPBD II. Når departementet anser at energiloven i dag gir hjemmel til å justere energimerkeordningen på områder som systemgrense, energikarakterskala og oppvarmingskarakter, forutsetter vi at disse endringene bidrar til å sikre likebehandling.

Vi støtter overføring til Enova av forvaltningen av energimerkeordningen, som kan gi bedre samspill med virkemiddelapparatet.

Ordningen for energivurdering av varme- og klimaanlegg

- §1-3 og 8-5 (*tilpasning til EPBD II*)

Departementet foreslår at energivurdering skal innebære å legge til rette for effektiv drift av tekniske anlegg gjennom dokumenterbare systemer og jevnlig kontroll, samt et utvidet omfang av anlegg.

Vi er positive til skjerpede krav til teknisk tilstandsvurdering av varme, kjøle og klimaanlegg, og viser til at kontinuerlig, elektronisk styring og overvåking er vanlig standard i Norge i dag. Økt bruk av elektronisk styring vil redusere kostnadene ved jevnlig inspeksjoner. I bygninger med fjernvarmeforsyning,

har fjernvarmeselskapet vanligvis ansvar for kontroll av deler av anlegget (kundesentralen), slik at byggeier sparer kostnader til inspeksjon.

Krav til energivurdering av anlegg etter § 8-4 skal som hovedregel gjelde alle bygninger med varme- og klimaanlegg over en viss effekt, hvor grensen fastsettes i forskrift om energimerking av bygninger.

Vi viser til vårt høringssvar til endring i bygningsenergidirektivet av 05.12.2018, og legger til at i arbeidet med utvikling av smartindikatorer, bør dette omfatte byggets evne til å flate ut effekt-topper.

Vi støtter også at Enova har ansvar for forvaltning av ordningen, og at kravene i større grad etterleves.

Obligatorisk energikartlegging

(tilpasning til EED)

Departementet foreslår en ny bestemmelse om obligatorisk energikartlegging av store foretak, som innebærer kartlegging av energibruk og kostnadseffektive energieffektiviseringsmuligheter, for å gi økt kunnskap om egen energibruk. Det vil kreve spesialkompetanse og utføres av kvalifisert aktør.

Departementet redegjør for at det finnes ulike standarder og sertifiseringsordninger for energikartlegging, og mange bedrifter gjennomfører kartlegging. NS-EN 16247 er en norsk og europeisk standard for energikartlegging, ISO 14001 en internasjonal standard for miljøledelse og ISO 50 0001 for energiledelse, rettet mot energibruk i bedriften.

Vi mener at krav til energikartlegging i Norge må reflektere vårt vannkraftdominerte energisystem. Det innebærer at kartleggingen av energibruk omfatter både kjøpt og egenprodusert energi, samt gir informasjon om effekt og effektreduserende tiltak. Med nye effekt-tariffer for husholdninger fra 2021 og behovet for økt effekt-kapasitet i bygg for ladning og teknisk utstyr har myndighetene allerede flyttet fokus fra ENØK til EFØK.

Måling og fakturering av fjernvarme og fjernkjøling

Departementet foreslår en hjemmel for å kunne gi forskrifter om måling og fakturering av fjernvarme og fjernkjøling, samt individuell måling av energibruk i bygg fra felles oppvarmingsanlegg eller fra fjernvarme.

Hensikten er at kundene ser sammenhengen mellom energiforbruk- og kostnader, og vurdere lønnsomheten av energieffektiviseringstiltak, i henhold til EED. Direktivet åpner for å tilpasse kravene på ulike måter, og tar forbehold om teknisk gjennomførbarhet og at tiltaket er økonomisk forsvarlig.

Det er i dag verken regler for måling av fjernvarme og fjernkjøling, eller for individuell måling. For nye bygg stilles det krav om at boligblokker med sentralt varmeanlegg og yrkesbygninger skal ha formålsdelte energimålere for oppvarming og tappevann (dagens TEK 17).

Vi er positive til en slik hjemmel og til hensikten med forslaget. Fjernvarme og fjernkjøling er per definisjon salg av energi til en tredje part, og fakturering til kunde avhenger av at energimengden måles. Grensesnittet mot kunden er vanligvis kundesentralen i bygget, som eies av fjernvarmeselskapet, og er koblet til en eller flere målere.

Tradisjonelt har måling av fjernvarme og fjernkjøling kun avgitt data til fakturering. Men rask teknologi-utvikling for målere, med bruk av timesdata og nye innsamlingssystemer med trådløse mottak av måledata fra flere målere. Nye teknologier kan derfor sikre optimalisering av data som er grunnlaget for å redusere energibruk. Det skjer gjennom kontroll av varmetap og vanntap i sekundæranlegget, med data som benyttes til bedre analyser og styring av forbruk. For fjernvarmeselskapet gir dette muligheter til å levere andre energitjenester. Vi mener at smart måling er en nøkkel for å støtte den ventede økningen av fjernvarmemarkedet. Den gir en databasert innsikt som sikrer at fjernvarme og fjernkjøling kan konkurrere i markedet, og være attraktive for sluttbruker.

Når det gjelder krav til individuell måling i boligblokker, vil vi påpeke at sluttbrukere bør få god informasjon om hva dette kravet innebærer. I dag har et flertall av borettslagskundene et målepunkt til fjernvarmeselskapet, som sender en faktura. Borettslaget kan velge å fordele fakturaen til hver leilighet etter areal, eller installere en mengdemåler og la en tredjepart avregne i etterkant av hvert år, mens innbetaling foregår med et månedlig akontobeløp. Dette gir en mulighet for besparelse som også kommer kunden til gode, og gir en rimeligere tjeneste enn for individuell energimåling.

Et krav om individuell måling i forskrift innebærer at det installeres målere i hver leilighet. Kjøp og installasjon av energimålere har en kostnad, tilsvarende AMS-målere for strøm, som kunden må ta ansvar for. Fordelen for kunden er å kunne ha større kontroll over eget forbruk med rask tilgang til data. Valg av mengdemåler gir også individuell måling, men informasjon om forbruk skjer i etterkant, og er derfor rimeligere.

Vi vil påpeke kravet i TEK 17 i plan- og bygningsloven om at nye boligblokker med sentralt varmeanlegg og yrkesbygninger skal ha formålsdelte energimålere for oppvarming og tappevann. Dette kravet gjelder for all termisk oppvarming og kjøling. Et krav om både individuell og formålsdelt måling for fjernvarme og fjernkjøling i to forskjellige lovverk synes å ligge langt over direktivets krav, og særlig fordi det vil ha betydelige kostnader for forbruker. Det bør drøftes hvilken hensikt dette dobbelte kravet har, og likeledes behovet for å ha særregler for termisk forsyning i borettslag.

I Norge dominerer elektrisk oppvarming, med rundt 2/3 av energibruken i husholdninger. AMS-måling gir god oversikt over strømforbruket til hver kunde, men det gir ikke mer kunnskap om fordelingen mellom teknisk bruk, oppvarming, tappevann og ventilasjon. Informasjon om formålsdelt strømforbruk får vi gjennom beregninger av historisk forbruk, som neppe vil stemme med fremtidens strømforbruk, i energieffektive bygg med effektkrevende installasjoner.

Vi vil legge til at det i økende grad bygges leilighetsbygg med elektrisk oppvarming, i tråd med TEK 17, hvor svakt krav til energifleksibilitet (60%)

åpner for at utbyggere velger elektrisk oppvarming. Stortingsflertallet ba regjeringen riktignok i 2016 å skjerpe både forsynings og fleksibilitetskravet, men det har ikke skjedd. Kommunaldepartementet har imidlertid ferdigstilt en endring med 80% krav til energifleksibilitet i bygg i TEK 17. Endringen er bebudet fra 1.1.2019, men er ikke gjennomført.

Konsekvensen av manglete gjennomføring vil øke andelen el til oppvarming og dermed også øke totalt elforbruk fra dagens 80% i stasjonær sektor mot 90%. Dette vil få store konsekvenser sett i lys av behov for elektrifisering av alle sektorer for å fase ut fossil energi. Dagens TEK hindrer gjenbruk av byenes overskuddsenergi, øker oppvarmingseffekten med strøm, som er kostnadsdriveren for nettselskapene, hindrer beboere i borettslag å velge alternativ forsyning for å unngå høye strømregninger, både for kraft og nettleien, og hindrer aktivt borettslag med elektrisk oppvarming å velge elbilladere til alle beboere. Moderne vannbårne løsninger i bygget koster ikke mer enn elektriske, og gir betydelige besparelser i rimeligere oppvarming i hele byggets levetid.

Vi stiller gjerne til møte for å utdype våre kommentarer.

Heidi Juhler Trygve Mellvang-Berg

Norsk Fjernvarme

-

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.